

Motion till riksdagen 2006/07:Ju338

av Cecilia Magnusson (m)

Villkoren för nämndemän

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införande av s.k. fri kvot vid rekrytering av nämndemän.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om angivande av nämndemäns partipolitiska hemvist.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ersättningsvillkor för nämndemän.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kravet på svenskt medborgarskap vid tjänstgöring som nämndeman.

Motivering

Landets nämndemän gör en stor insats och kommer att behövas i landets domstolar lång tid framöver. För att få så bra förtroendevalda som möjligt bör en del förändringar i deras villkor ske.

Rekryteringsbasen för nämndemän är otillräcklig i dag. Att vara nämndeman är inte som andra politiska uppdrag utan ett medborgaruppdrag. Nämndemannautredningen föreslog en breddning vid rekryteringen av nämndemän genom att införa en s.k. fri kvot. Ett valsystem där ett visst antal nämndemän väljs in på en s.k. fri kvot skulle bidra till att ta till vara det engagemang som finns hos många människor som inte är politiskt aktiva. En ökad mångfald inom kåren skulle troligen också bidra till att öka förtroendet för rättsväsendet bland allmänheten.

Nämndemännens partipolitiska tillhörighet är ju, som sagts ovan, inte av någon annan betydelse än för rekryteringen, och med en s.k. fri kvot försvinner betydelsen av partitillhörighet ytterligare. Därför bör det också förtydligas så att valförsamlingen inte skall ange partibeteckning då den lämnar uppgifter om nämndemännen till domstolarna. Detta skulle ytterligare tydliggöra för

Fel! Okänt namn på

enskilda nämndemän, rätten samt allmänheten att nämndemännens uppdrag inte är politiskt.

Ett viktigt mål att sträva efter när det gäller utformningen av nämndemännens ersättningsvillkor bör vara att ingen skall förlora på att vara nämndeman. Nämndemän bör få ett arvode som även täcker en del omkostnader som kan uppkomma i samband med uppdragets utövande. En orsak till att nämndemannakåren i dag inte är allsidigt sammansatt är att ersättningen är förhållandevis låg. En hemarbetande förälder utan inkomst av tjänst får dessutom inte ersättning för förlorad inkomst utan är hänvisad till att använda arvodet för att täcka kostnaderna för barntillsyn. En barntillsynsersättning skulle öka mångfalden bland nämndemännen och förbättra förutsättningarna för kvinnor som är de som oftast är hemarbetande föräldrar.

Genom den omfattande omläggningen av landets domstolar har också resvägen i praktiken ökat för många nämndemän. För nämndemän vars resväg överstiger 50 kilometer enkel väg bör införas ett särskilt inställelsearvode.

Det är oklart om det krävs svenskt medborgarskap för att tjänstgöra som nämndeman. Det bör förtydligas att den som skall tjänstgöra som nämndeman vid en svensk domstol och döma enligt svensk lag också skall ha svenskt medborgarskap.

Stockholm den 27 oktober 2006

Cecilia Magnusson (m)